KLAIPĖDOS RAJONO SAVIVALDYBĖS ADMINISTRACIJA

p. Grant Arthur Gochin
El. paštas ggochin@gmail.com

Į 2026-10-13 Nr.

DĖL GARGŽDŲ IR VĖŽAITINĖS MIŠKO HOLOKAUSTO VIETŲ VIEŠŲJŲ TEKSTŲ, ĮRAŠŲ IR INFORMACIJOS PATEIKIMO

Klaipėdos rajono savivaldybės administracija išnagrinėjo Jūsų 2026 m. spalio 13 d. prašymą dėl Gargždų ir Vėžaitinės miško Holokausto vietų viešųjų tekstų, įrašų, Kultūros vertybių registro duomenų ir susijusių dokumentų pateikimo.

Jūsų prašymas išnagrinėtas pagal Klaipėdos rajono savivaldybės administracijai teisės aktais priskirtą kompetenciją. Klausimai, susiję su Kultūros vertybių registro duomenų keitimu, archyvinių dokumentų pateikimu, konkrečių istorinių asmenų veiksmų ar atsakomybės nustatymu, nepriskirtini Savivaldybės administracijos kompetencijai.

Teikiame informaciją:

1. **Dėl Klaipėdos rajono turizmo informacijos centro interneto svetainėje skelbiamos informacijos.** Klaipėdos rajono turizmo informacijos centras patikslino interneto svetainėje skelbtą informaciją: vietoje klaidingai nurodyto 1941 m. liepos mėnesio nurodytas 1941 m. birželio mėnuo. Patikslinta informacija skelbiama https://www.klaipedosrajonas.lt/lankytinos-vietos/zydu-memorialas-gargzduose/

Rengiant Klaipėdos rajono savivaldybės 2027–2029 m. strateginio veiklos plano projektą, numatomos lėšos informaciniam stendui prie Gargždų žydų žudynių ir užkasimo vietos (u. k. 37462), esančios Klaipėdos rajono sav., Gargždų sen., Gargždų m., Klaipėdos g., įrengti. Stendo tekstas bus parengtas patikrinus istorinius šaltinius ir suderintas su istorikais bei Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centru. Gavus istorikų ir šio centro išvadas bei patikrinus istorinius šaltinius, atitinkamai bus atnaujinta ir Klaipėdos rajono turizmo informacijos centro interneto svetainėje skelbiama informacija.

2. **Dėl Savivaldybės interneto svetainėje paskelbto straipsnio apie 2026 m. rugsėjo 23 d. minėjimą.** Prašyme nurodytas straipsnis „Gargždуose pagerbtas Holokausto aukų atminimas“ yra informacinio pobūdžio publikacija apie 2026 m. rugsėjo 23 d. vykusį Holokausto aukų atminimo renginį, o ne išsamus istorinis tyrimas ar oficialus istorinių aplinkybių vertinimas. Atsižvelgdami į šios publikacijos informacinį pobūdį ir paskirtį, nematome pagrindo tikslinti jos teksto.

3. **Dėl Gargždų krašto muziejaus interneto svetainėje skelbto straipsnio.** Gargždų krašto muziejus neturi Jūsų prašyme minimų pokario tardymo protokolų ir kitų dokumentų, kurie leistų patikrinti nurodytus duomenis bei siūlomą formuluotę, kopijų..

Straipsnio „Pirmosios masinės Lietuvos žydų žudynės Gargždduose“ tekstą Gargždų krašto muziejus laikinai pašalino iš interneto svetainės, kol bus gauti patikimi ir patikrinti istoriniai šaltiniai. Pažymime, kad klausimas dėl straipsnio atnaujinimo ir patikslinto teksto paskelbimo bus sprendžiamas gavus istorinių šaltinių kopijas, įvertinus jų turinį ir duomenis suderinus su istorikais bei Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centru.

4. **Dėl informacinių stendų ir papildomų lentų prie Gargždų žydų žudynių ir užkasimo vietos (u. k. 37462), Klaipėdos rajono sav., Gargždų sen., Gargždų m., Klaipėdos g., Gargždų žydų žudynių ir užkasimo vietos I (u. k. 10971) ir Gargždų žydų žudynių ir užkasimo vietos II (u. k. 37461), esančių Klaipėdos rajono sav., Vėžaičių sen., Perkūnų k., įrengimo.** Savivaldybės lėšomis sutvarkyta Gargždų žydų žudynių ir užkasimo vieta Gargžduose. Atnaujintas granitinio paminklo betoninis pamatas, atraminė sienelė, teritorija aptverta nauja metaline tvorele, sutvarkytas pėsčiųjų takas, želdiniai. Paminklo tekste buvusi datos klaida yra ištaisyta: vietoje anksčiau nurodyto 1941 m. liepos mėnesio patikslinta, kad žudynės įvyko 1941 m. birželio mėnesį. Taip pat 2027–2029 m. prie objekto planuojama įrengti informacinį stendą, kurio tekstas bus rengiamas tik sutikrinus istorinius duomenis bei juos suderinus su istorikais ir Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centru.

Dėl Perkūnų k. (Vėžaitinės miške), Vėžaičių sen., esančių Gargždų žydų žudynių ir užkasimo vietų I ir II sutvarkymo ir informacinių stendų jose įrengimo tikslingumo bus sprendžiama atskirai, įvertinus šių vietų būklę, sutvarkymo poreikį ir galimybes.

Jūsų prašymu pridedame Gargždų žydų žudynių ir užkasimo vietų Gargždų m. ir Perkūnų k. nuotraukas.

Dėkojame už Jūsų dėmesį Holokausto aukų atminimo išsaugojimui.

Direktoriaus pavaduotojas,
laikinai pavaduojantis direktorių Edgaras Kuturys

S. Šmatauskienė, tel. +370 618 45 035, el. paštas sonata.smatauskiene@klaipedos-r.lt

ŠIOJE VIETOJE
1941 M. BIRŽELIO 24 D.
HITLERININKAI NUŽUDĖ
ŠIMTUS GARGŽDŲ MIESTO
IR APYLINKIŲ ŽYDŲ

אדיך אַ ט דאָ ארט
האָבן די היטלעריאַנער אין זייערע קאָלאַבאָראַטאָרן
דעם 24 ט יוני 1941
דערמאָרדעט הונדערטער יידן
פון שטעטל גאָרזד
און פון שכנותדיקע געגנטן

DIANE DAMES
MEMORIAL PARK

ristinis maršrutas PRIE RUBEŽIAUS*

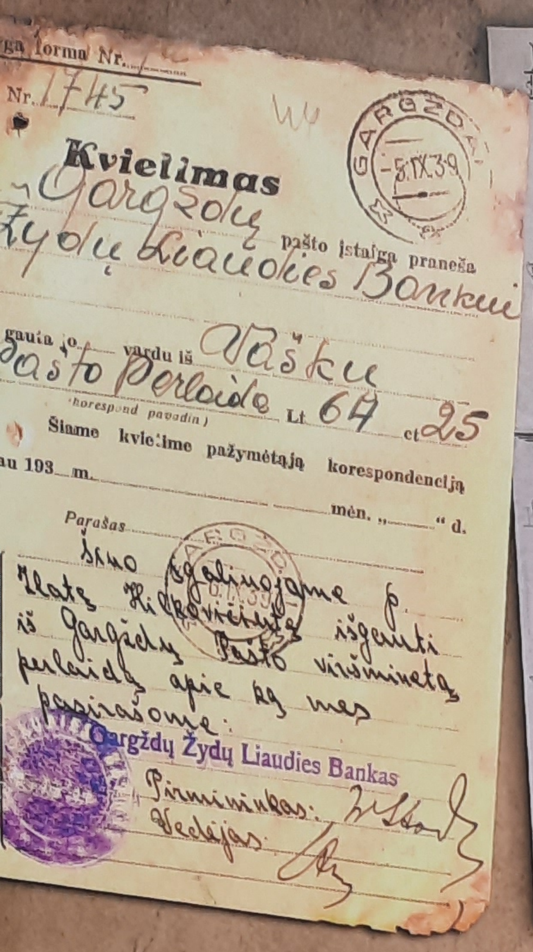

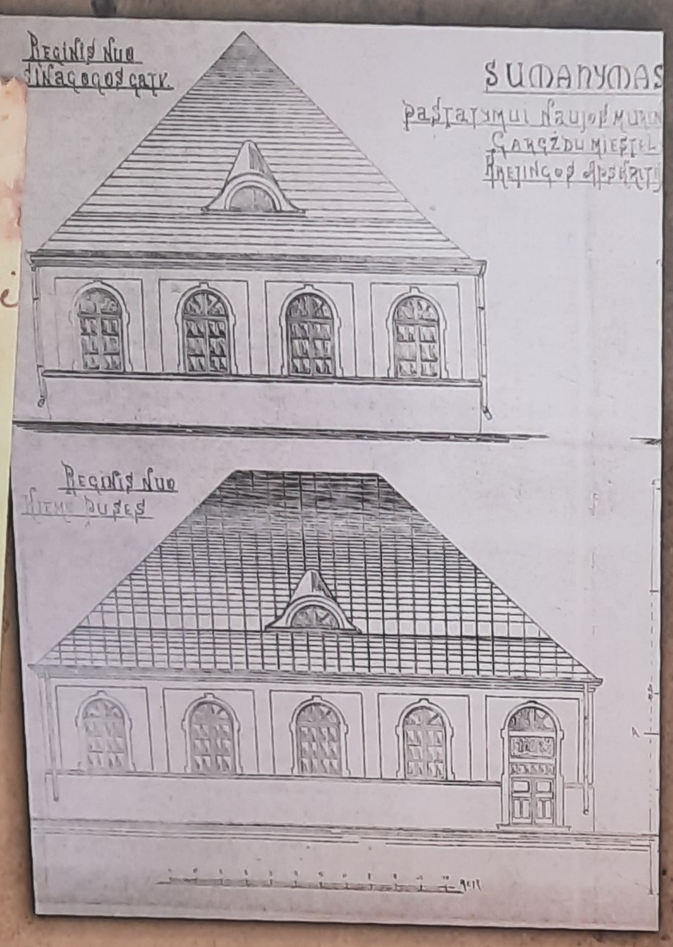

2.

3.

Žydų gyvenimas Gargžduose

XVII a. II p. – XVIII a. pr. Žemaitijos pasienio miesteliuose sparčiai daugėjo gyventojų žydų. Tai lėmė praūžusi maro epidemija, po kurios smarkiai sumažėjo vietinių gyventojų ir atsivėrė laisva naudinga erdvė žydams pradėti verslus. 1669 m. lapkričio 21 d. LDK valdovas Mykolas Višnioveckis suteikė naują privilegiją Žemaitijos žydams, taip duodamas galimybę jiems laisvai prekiauti Žemaitijos teritorijoje, verstis amatais, statytis sinagogas, steigti kapines. Nuo to laiko iki pat II pasaulinio karo Žemaitijos pasienio miesteliuose žydai sudarė apie 50 procentų gyventojų. Jie buvo aktyviausi dalyviai miestelių kasdienėje prekyboje, karčemų, pervežimų versle bei muitinėse.

Gargžduose, kaip ir kitose vietovėse, žydai apsigyveno apie XVII a. vid., jie čia dažniausiai vertėsi prekyba. Yra žinoma, kad tarpukario laikotarpiu, kai miestelyje gyveno apie 2000 žmonių, žydai sudarė apie 60 procentų visų Gargždų gyventojų. Tuo metu miestelyje, aplink dabartinę Rinkos aikštę bei Klaipėdos ir Kvietinių gatvėse, jie turėjo maisto ir pramonės prekių parduotuvių, įvairių dirbtuvių, kepyklėlių. Gargžduose taip pat veikė dvi žydų sinagogos, religinė mokyklėlė žydų vaikams, religinio ir visuomeninio pobūdžio žydų organizacijos, esperanto kalbos kursai, žydų liaudies bankas bei futbolo komanda „Makabi".

Miestelyje žydų gyventojų dar labiau padaugėjo po 1939 m., Vokietijai prisijungus Klaipėdos kraštą, kai panaikinus sieną ir bėgant nuo Adolfo Hitlerio politikos čia persikėlė didelė dalis gyvenusių Klaipėdos krašte. Vos tik prasidėjus II pasauliniam karui vokiečiai pradėjo agresyvią politiką Europoje. Tai neaplenkė ir Gargždų. Čia beveik iš karto buvo pradėti atrinkinėti miestelio žydai vyrai, tarp kurių buvo ir keletas lietuvių komunistų. 201 žmogus 1941 m. birželio 24 d. buvo sušaudytas miestelio vakariniame pakraštyje, o palaikai užkasti bendroje duobėje. Dabar šioje vietoje stovi paminklas, atminti šiam brutaliam įvykiui.

Gargždų istorija LDK laikotarpiu.Sud. E. MILTAKIS, 2009.
Gargždų miesto ir parapijos istorija..J. VALANČIŪTĖ. 2003.
Gargždų krašto muziejaus ir Klaipėdos rajono turizmo informacijos centro medžiaga.

Life of the Jews in Gargzdai

The Jewish population grew rapidly on Samogitian border towns in the second half of the 17th century – early 18th century. It was a result of devastated pestilence, when the local residents quantity decreased significantly and usable space for Jews opened up to start a business. In November 21, 1669, the Lithuanian Grand Duke Mykolas Visnioveckis gave a new privilege to the Samogitian Jews, giving them the opportunity to trade freely in the territory of Samogitia, engage in crafts, build synagogues, establish cemeteries. From that time until the World War II for about 50 percent of the population of Samogitian border towns consisted of the Jews. They were the most active participants in town daily trade, inns, transportation and customs activities.

The Jews settled in Gargzdai, as in other areas, around the middle of the 17th century. They were mostly engaged in trade here. It is known that in the interwar period, when approx. 2 000 people lived in the town, for about 60 percent of the total Gargzdai population consisted of the Jews. At that time, around the current Market Square (Rinkos aikštė) and Klaipedos and Kvietiniu streets, they had food and industrial goods shops, various workshops, bakeries. Gargzdai also had two Jewish synagogues, religious schools for the Jewish children, religious and public Jewish organizations, Esperanto language courses, the Jewish People`s Bank and the football team "Makabi".

Jewish population of the town further increased after 1939, when Germany joined the Klaipeda region, the wall was removed and a large part of the Jews, living in Klaipeda region, fled from Adolf Hitler`s policy and has moved to Gargzdai. As soon as the World War II began, the Germans launched an aggressive policy in Europe. This affected Gargzdai as well. Selection of town Jewish men, among whom were several Lithuanian communists, started almost immediately here. On June 24, 1941, 201 people were shot in the western uptown of Gargzdai and buried in a common pit. A monument in memory of the brutal incident stands now at this place.

History of Gargzdai during the period of the Grand Duchy of Lithuania. Composed by E. MILTAKIS, 2009.
History of Gargzdai town and Parish. J. VALANCIUTE, 2003.
Gargzdai Area Museum and Klaipeda District Tourist Information Centre material.

Klaipėdos rajono turizmo informacijos centras
Kvietinių g. 5, LT-96122 Gargždai
Tel./faks. (8 46) 47 34 16. Mob. (8 620) 61 991
El. paštas info@klaipedosrajonas.lt
www.klaipedosrajonas.lt

KLAIPĖDOS RAJONO TURIZMO INFORMACIJOS CENTRAS www.kdic.lt 2016

GARGŽDŲ KRAŠTO MUZIEJUS

1. Kvietimas atsiimti pašto perlaidą 1939 m. *(Iš Gargždų krašto muziejaus fondų)*
Invitation to take back a post office remittance in 1939. *(From Gargždai Area Museum archives)*
2. Gargždų žydų sinagogos statybos planas XX a. 3 dešimtmetyje. *(Iš Gargždų krašto muziejaus fondų)*
Gargždai Jews synagogue construction plan in 20th century. *(From Gargždai Area Museum archives)*
3. Sportuojantys jaunuoliai Gargžduose XX a. I p. *(Iš Gargždų krašto muziejaus fondų)*
Young athletes in Gargzdai in early 20th century. *(From Gargždai Area Museum archives)*

**Rubežius – teritorijos riba, siena.*

HOLOKAUSTO VIETA
IR AUKŲ KAPAI
0,1

HOLOKAUSTO VIETA
IR AUKŲ KAPAI 0,1

DAUPARAI
RETINGA

HOLOKAUSTO VIETA
IR AUKŲ KAPAI 1

HOLOKAUSTO AUKŲ KAPAI
HOLOCAUST MASS GRAVES
50 M

PRAEIVI, PRISIMINK 1941 M. AUKAS,
NEKALTAI MIRŠTANČIUS VAIKUS,
MOTINAS IR SENELIUS, KURIE BUVO
ŽUDOMI HITLERINIŲ BUDELIŲ
UŽ TAI, KAD JIE BUVO ŽYDAI !

RAEIVI, PRISIMINK 1941 M. AUKAS,
NEKALTAI MIRŠTANČIUS VAIKUS,
MOTINAS IR SENELIUS, KURIE BUVO
ŽUDOMI HITLERINIŲ BUDELIŲ
UŽ TAI, KAD JIE BUVO ŽYDAI !

טיִערער פאַרבייגייער:
געדענק די קרבנות פון 1941.
די אומשולדיקע קינדערלעך וואָס זיינען געלעגן שטאַרבנדיקע,
די מאַמעס און באָבע זיידעס וואָס זיינען דערמאַרדעט געוואָרן
דורך די היטלעריסטן און זייערע אַרטיקע קאָלאָבאָראַסאָרן
בלויז צוליב דעם וואָס זיי זיינען יידן!

HOLOKAUSTO AUKU
HOLOCAUST MASS GRAVES
700

DETALŪS METADUOMENYS	
Dokumento sudarytojas (-ai)	Klaipėdos rajono savivaldybės administracija
Dokumento pavadinimas (antraštė)	Dėl Gargždų ir Vėžaitinės miško Holokausto vietų viešųjų tekstų, įrašų ir informacijos pateikimo
Dokumento registracijos data ir numeris	2026-11-20 Nr. (5.1.48 Mr) A5-6670
Dokumento gavimo data ir dokumento gavimo registracijos numeris	-
Dokumento adresatas (-ai)	Piliečiai
Dokumento specifikacijos identifikavimo žymuo	ADOC-V1.0
Parašo paskirtis	Pasirašymas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	Edgaras Kuturys Administracijos direktoriaus pavaduotojas
Parašo sukūrimo data ir laikas	2026-11-20 15:46
Parašo formatas	Trumpalaikio galiojimo (XAdES-T)
Laiko žymoje nurodytas laikas	2026-11-20 15:46
Informacija apie sertifikavimo paslaugų teikėją	ADIC CA ECC
Sertifikato galiojimo laikas	2025-07-16 10:03 - 2029-07-15 10:03
Parašo paskirtis	Registravimas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	Vilma Šlepavičiutė Specialistas
Parašo sukūrimo data ir laikas	2026-11-20 21:15
Parašo formatas	Trumpalaikio galiojimo (XAdES-T)
Laiko žymoje nurodytas laikas	2026-11-20 21:16
Informacija apie sertifikavimo paslaugų teikėją	SK ID Solutions EID-Q 2024E
Sertifikato galiojimo laikas	2025-09-08 10:13 - 2028-09-07 10:13
Informacija apie būdus, naudotus metaduomenų vientisumui užtikrinti	-
Pagrindinio dokumento priedų skaičius	16
Pagrindinio dokumento pridedamų dokumentų skaičius	0
Pridedamo dokumento sudarytojas (-ai)	-
Pridedamo dokumento pavadinimas (antraštė)	Gargždų žydų žudynių ir užkasimo vieta_Gargzdai1.jpg
Pridedamo dokumento registracijos data ir numeris	-
Pridedamo dokumento sudarytojas (-ai)	-
Pridedamo dokumento pavadinimas (antraštė)	Gargždų žydų žudynių ir užkasimo vieta_Gargzdai2.jpg
Pridedamo dokumento registracijos data ir numeris	-
Pridedamo dokumento sudarytojas (-ai)	-
Pridedamo dokumento pavadinimas (antraštė)	Gargždų žydų žudynių ir užkasimo vieta_Gargzdai3.jpg
Pridedamo dokumento registracijos data ir numeris	-
Pridedamo dokumento sudarytojas (-ai)	-
Pridedamo dokumento pavadinimas (antraštė)	Gargždų žydų žudynių ir užkasimo vieta_Gargzdai4.jpg
Pridedamo dokumento registracijos data ir numeris	-
Pridedamo dokumento sudarytojas (-ai)	-
Pridedamo dokumento pavadinimas (antraštė)	Gargždų žydų žudynių ir užkasimo vieta_Gargzdai5.jpg
Pridedamo dokumento registracijos data ir numeris	-
Pridedamo dokumento sudarytojas (-ai)	-
Pridedamo dokumento pavadinimas (antraštė)	Gargždų žydų žudynių ir užkasimo vieta I_Perkunu k1.jpg
Pridedamo dokumento registracijos data ir numeris	-

Pridedamo dokumento sudarytojas (-ai)	-
Pridedamo dokumento pavadinimas (antraštė)	Gargždų žydų žudynių ir užkasimo vieta I_Perkunu k2.jpg
Pridedamo dokumento registracijos data ir numeris	-
Pridedamo dokumento sudarytojas (-ai)	-
Pridedamo dokumento pavadinimas (antraštė)	Gargždų žydų žudynių ir užkasimo vieta I_Perkunu k3.jpg
Pridedamo dokumento registracijos data ir numeris	-
Pridedamo dokumento sudarytojas (-ai)	-
Pridedamo dokumento pavadinimas (antraštė)	Gargždų žydų žudynių ir užkasimo vieta I_Perkunu k4.jpg
Pridedamo dokumento registracijos data ir numeris	-
Pridedamo dokumento sudarytojas (-ai)	-
Pridedamo dokumento pavadinimas (antraštė)	Gargždų žydų žudynių ir užkasimo vieta I_Perkunu k5.jpg
Pridedamo dokumento registracijos data ir numeris	-
Pridedamo dokumento sudarytojas (-ai)	-
Pridedamo dokumento pavadinimas (antraštė)	Gargždų žydų žudynių ir užkasimo vieta II_Perkunu k1.jpg
Pridedamo dokumento registracijos data ir numeris	-
Pridedamo dokumento sudarytojas (-ai)	-
Pridedamo dokumento pavadinimas (antraštė)	Gargždų žydų žudynių ir užkasimo vieta II_Perkunu k2.jpg
Pridedamo dokumento registracijos data ir numeris	-
Pridedamo dokumento sudarytojas (-ai)	-
Pridedamo dokumento pavadinimas (antraštė)	Gargždų žydų žudynių ir užkasimo vieta II_Perkunu k3.jpg
Pridedamo dokumento registracijos data ir numeris	-
Pridedamo dokumento sudarytojas (-ai)	-
Pridedamo dokumento pavadinimas (antraštė)	Gargždų žydų žudynių ir užkasimo vieta II_Perkunu k4.jpg
Pridedamo dokumento registracijos data ir numeris	-
Pridedamo dokumento sudarytojas (-ai)	-
Pridedamo dokumento pavadinimas (antraštė)	Gargždų žydų žudynių ir užkasimo vieta II_Perkunu k5.jpg
Pridedamo dokumento registracijos data ir numeris	-
Pridedamo dokumento sudarytojas (-ai)	-
Pridedamo dokumento pavadinimas (antraštė)	Gargždų žydų žudynių ir užkasimo vieta II_Perkunu k6.jpg
Pridedamo dokumento registracijos data ir numeris	-
Programinės įrangos, kuria naudojantis sudarytas elektroninis dokumentas, pavadinimas	Elpako v.20261109.12
Informacija apie elektroninio dokumento ir elektroninio (-ių) parašo (-ų) tikrinimą (tikrinimo data)	Tikrinant dokumentą nenustatyta jokių klaidų (2026-11-20)
Elektroninio dokumento nuorašo atspausdinimo data ir ją atspausdinęs darbuotojas	2026-11-20 nuorašą suformavo Vilma Šlepavičiutė
Paieškos nuoroda	-
Papildomi metaduomenys	Nuorašą suformavo Dokumentų valdymo sistema „Deka Office“ (2026-11-20)